

ASGARI ÜCRET 15 BİN NET

KAYNAKLAR SAVAŞA VE PATRONLARA DEĞİL

EMEKÇİLERE AKTARILSIN

ALTILI MASA'NIN
VİZYONU,
EMEKÇİLERİN
BEKLENTİLERİ:
YETERSİZ AMA
OLUMLU

sayfa 2

İRAN: GÖSTERİLER DE REJİMİN SALDIRILARI DA DEVAM EDİYOR

sayfa 4

ASKERİ HAREKÂT DEĞİL BARIŞ, DİYALOG!

Taksim'deki bombalı saldırının hemen ardından İçişleri Bakanının ABD'yi sorumlu ilan etmesi, saldırı-ganın geldiği bölgenin hızla sorunu Suriye'nin Kuzeyi'ndeki Kürt bölgelerine kaydırmasıyla birleşmişti. Özet şuydu: ABD'nin desteklediği PYD'li terörist Taksim'de bomba patlatmıştı!

Sonrası hızla geldi. Pençe-Kilit Harekâtı adı verilen bir askeri operasyon başladı bölgeye.

Harekat muhalif çevrelerde hemen 2023'te gerçekleşecek seçimlere bağlandı. İktidar seçimlerde milliyetçiliğe oynayarak ve savaş ortamının yaratacağı politik atmosfere yasalanarak seçimi kazanacak bu iddiaya göre.

Koşullu savaş destekçiliği

Bu iddianın şöyle bir hatası var: Elbette iktidarlar iç ve dış politikada atılan her adımın seçimleri kazanmalarına yarayacak şekilde popülerliklerini artırmayı da hedeflerler. Ama sağından soluna kadar muhalefetin geniş kesimlerinin tersine ne devlet ne de Erdoğan sanıldığı kadar parlamenter ve seçim endeksli hareket ediyor.

Türkiye'nin 2010'ların ortalarından, özellikle çözüm sürecinin sonlandırılması ve Arap Baharı'nın Mısır ve Suriye'de karşı devrimci devlet rejimleri tarafından bastırılmasının ardından bölgesel bir güç olmak için stratejisini yenilediği görülüyor. "Yerli ve milli" olmak şeklinde kodlanan AKP ve devlet arasında bir koalisyonunun ideolojik harcını oluşturan bu perspektif, dış politikada Mavi Vatan teziyle birlikte işlemeye başladı.

Bu perspektif sadece Kürtlerin özellikle Suriye'de elde ettiği kazanımların kökünü kazımakla tanımlanmıyordu aynı zamanda ABD'nin muğlak, titrek, kendine güvensiz ve gerileyen hegemonya girişimlerinden de güç alıyordu. ABD'nin bu bölgede gerilemesinin yarattığı boşluğu tüm bölge ülkeleri kendi askeri ve müdahaleci varlıklarıyla doldurmak için bir fırsat olarak gördüler.

Türkiye de bu ülkelerden birisi.

Dış politikada sakinlik ve barış

Suriye'nin Kuzeyi'nde süren hava harekâtı, devlet koalisyonunun bölgesel güç olma girişiminin bir hamlesi olarak görülmelidir. Bu hamle aynı zamanda iç politikada da Kürt sorununda diyalog dışındaki askeri ve baskıcı yöntemlerin devreye girme-siyle el ele ilerleyecektir.

Bir askeri harekât sırasında "Hayır!" sesini yükseltmek için bu harekatın seçimlerle bağına bakmaya çalışmak çok tehlikeli bir yaklaşımdır.

Seçimlere etkisinden bağımsız olarak bir askeri harekâta, komşu ülkelerin topraklarına yönelik operasyonlara karşı çıkmak demokrasinin ilk şartıdır. Örneğin 6'lı Masa bu konuda hemen her defasında tam da bu yüzden çuvallamakta, iktidardan hiçbir farkı olmayan politikalar önerebilmektedir. Son harekatla ilgili 6'lı Masa'nın açıklaması hiç unutulmayacak cinsten. Şöyle diyor 6'lı Masa: "Öte yandan, sınırlarımızın korunması ve ulusal güvenliğimizin sağlanması dış politikada temel önceliğimizdir. Bu bağlamda, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ve Emniyet güçlerimizin canları pahasına terörle mücadele etmelerini takdir ve minnet duygularıyla karşılıyoruz. Ancak, konuyu iç politikada istismar eden ve farklı toplumsal kesimleri düşmanlaştıran söylemlerin ve politikaların ulusal menfaatlerimize aykırı olduğuna inanıyoruz."

Bu sınır ötesi operasyonlara açıkça destek vermektir. Böyle bir muhalefet bir iktidar için bulunmaz nimettir.

Bir kara harekatının zor görüldüğü ama ihtimal dışında da olmadığı, dolayısıyla çok fazla insanın ölümünün söz konusu olduğu bir durumda iktidara askeri harekât konusunda verilen desteğin muhalif olmakla hiçbir ilişkisi olamaz.

İktidar, "ne ABD ne Rusya/hem ABD hem Rusya" çizgisinde zikzaklar çizerken, muhalefetin bu zikzakların peşinden koşması tüm yıpranmışlığına ve sonucunda milyonlarca yoksula hayatı zindan eden çok sayıda düzlemde yaşanan krizlerine rağmen çok daha hızlı gerilemiyorsa muhalefetin bu milliyetçiliğidir.

Böylece muhalefet tarihin en başarısız dış politikasının sorumlularının başarılı gösterilmesinin sorumluları arasına giriyor.

Oysa iktidarın kendisinden kat be kat büyük güçlerle askeri ve politik alanda sürdürdüğü tehlikeli oyunların ekonomik ve askeri güçlerce belirlenen bir sınırı var.

Askeri harekâtlar bu sınırlarda dolanmak ve çok daha tehlikeli gelişmelere kapı aralamak anlamına geliyor.

Bizler, "Savaşın kazananının olmayacağını" bilenler olarak, askeri harekâtlara hemen son verilmesini ve halklar, komşu ülkeler ve bölgeler arasında barış köprülerinin kurulması gerektiğini savunmalıyız.

ALTILI MASA'NIN VİZYONU, EMEKÇİLERİN BEKLENTİLERİ: YETERSİZ AMA OLUMLU

Seçimlere yedi ay kala, Altılı Masa 'güçlendirilmiş parlamenter rejime' geçiş için bir anayasa taslağı ile halkın karşısına çıktı.

Türkiye'yi bir şirket gibi yönetmeyi esas alan başkanlık rejimi öylesine büyük sorunlara neden oldu ki asgari demokraside birleşen geniş kesimler için Cumhurbaşkanı'nın yetkilerinin kısıtlanması, meclisin çoğulcu bir yapıyla güçlendirilmesi, yargıdaki siyasallaşmanın önüne geçilmesine yönelik adımlar itiraz götürmez şeyler.

Yüksek yargı, YÖK, RTÜK ve bir dizi kurumun yapısının demokratikleşmesi gibi düşünce ve ifade özgürlüğü, temel yurttaşlık haklarını uygulayacaklarını söyleyen Altılı Masa'nın 84 maddelik taslağı Türk tipi başkanlık rejimine, 12 Eylül darbesi anayasasına geri dönmeyen son vermeyi vaat ediyor.

Demokratikleşme

Kapitalist düzen altında hakları ve kurtuluşları için mücadeleden edenler için en uygun rejim demokratik cumhuriyettir. Otoriter rejimin son bulması, mücadeleleri bastırılan emekçi sınıflar için nefes alacak bir ortam yaratacaktır. Fakat düzenin demokratikleşmesi salt bir dizi hukuki düzenleme ile gerçekleşemez.

Söz konusu bir anayasa değişikliği olursa bu anadilde eğitim hakkının tanınması, LGBTİ+'ların eşit yurttaş olarak kabul edilmesi, Cemevlerinin ibadethane statüsünün güvence altına alınması, kadınların giyim kuşamlarına devletin karışmaması ve cinsiyetçi şiddete karşı seferberlik ilanı gibi demokratik taleplerin savunulmasından geçer. Bu talepler, iktidar bloku tarafından 'değiştirilmez' konulan anayasanın ilk dört maddesi değiştirildiği takdirde hayata geçirilebilir. Altılı Masa'nın milliyetçi ve sağcı aktörleri böyle bir girişime baştan itiraz edeceklerdir.

Altılı Masa ise Kürt sorunu başta olmak üzere acil çözüm bekleyen büyük sorunlara

değinmeden salt bir yönetim biçimi öneriyor.

Vaadın gerçekleşmesi HDP'ye bağlı

Öte yandan bu anayasa değişikliğinin yapılabilmesi için önce Altılı Masa'nın seçimleri kazanması, ardından anayasa değişikliği için gereken meclis çoğunluğu olan 360 milletvekilinin desteğini sağlaması gerekiyor.

Parlamenter muhalefet, seçim sonrası, kendisi iktidar olabileceği bir değişiklik için oyu istiyor. Fakat Altılı Masa'nın gerek ikili seçimi kazanması, gerekse meclis çoğunluğunu elde etmesi için HDP'nin destek vermesi gerekiyor. Onlar ise HDP'den fersah fersah uzak durmaya çalışıyor.

Altılı Masa'nın yetmezliği

Her kimlikten işçiler ve emekçiler için temel gündem, kuşkusuz hayat pahalılığı karşısında eriyen ücretlerle çekilmez hale gelen geçim sıkıntısı, sağlık ve eğitimde yaşanan devasa sorunlar, bir avuç zenginliğine zenginlik katarken kendilerinin açlık ve işsizlikle sınanmasıdır.

Hayatın penceresinden bakıldığında Altılı Masa'nın vizyonu, emekçilerin ve ezilenlerin acil taleplerini, bu talepleri kazanmak için siyasi mücadele davetini taşıyor. Özgürlükleri sadece bireysel haklar alanına indiriyor ve kolektif haklar alanına dair hiçbir şey söylemiyor. Vatandaşlık tanımında "devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü" gibi tanımlarda, sanki bu tanımlar cumhuriyet tarihindeki tüm ezilmişliklerin kavramsal çerçevesini oluşturmuş gibi ısrar edilmiş. Fakat Seçim barajının yüzde 3'e düşürülmesi, yurtdışı seçmenin doğrudan temsilinin sağlanacak olması ile milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasının, parti kapatma davası açılmasının, kayyım atanmasının zorlaştırılması gibi önerilerle YÖK'ün kaldırılması, kadına yönelik şiddet, istismar gibi suçların

ve yolsuzluk suçlarını işleyenlerin affa uğramış olsalar bile milletvekili aday olmasının engellenmesi ve milletvekili seçimlerinde yüzde 1 oy alan partilere seçim yardımı yapılması gibi bir dizi olumlu anayasa değişiklik önerisi var.

Fakat bir yandan da 2018 öncesine, yani Türk usulü başkanlık rejimine dönüşten başka hiçbir olumluluk içermeyen düzenlemeler var. Örneğin konuyla ilgili başlayan tartışmalarda ifade edildiği gibi düşünceyi açıklama hürriyetini kısıtlamak için kullanılan 26. maddeyi metinden çıkartan 6'lı Masa teklifinde anayasanın 25. maddesine aynen kopyalayıp koymuş. Bu da milli güvenlik gerekçesiyle herkesin keyfi bir şekilde hapse atılabildiği bir maddenin korunması anlamına geliyor.

Yine bir başka örnek ise Madde 34'te toplantı, gösteri ve yürüyüş hakkıyla ilgili düzenlemede, "kimseden izin almadan açıklama yapma hakkı" yine milli güvenlik gerekçesiyle engellenebilir. Son yıllardaki tüm grev yasaklamalarının arkasında bu gerekçe var.

Aşırı sağcı iktidar bloğunun oluşturduğu ceberut yönetim düzenine yetersiz, beklentileri karşılamaktan uzak da olsa meydan okuması anlamında olumlu bir çerçeve olarak bakmak gerekiyor değişiklik paketi önerisine. Fakat Cumhurbaşkanının görev süresinin tek seferliğine 7 yıl yapılması, cumhurbaşkanı ve bakanların iktidar gücünü kolektif bir şekilde paylaşmaları gibi düzenleme demokrasinin garantisi değildir.

Demokrasinin garantisi ezilenlerin her düzeydeki özgürlüklerinin tanınmasındadır

Süper ve garip başkanlık rejimine meydan okuması açısından olumlu ama demokratik bir değişimi sağlama alma açısından yetersiz, yer yer de hatalı olan bir değişiklik paketiyle karşı karşıyayız.

SAĞLIKTA ŞİDDET DALGASI

Urfa'da Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde acil bölümünde sıra bekleme konusunda çıkan tartışma Acil Tıp Uzmanı Orhan Hagi'ye yönelik saldırıya dönüştü. Saldırgan acil serviste nöbetçi olan doktorun burnunu kırdı.

Doktor Hagi haziran ayında da saldırıya uğramıştı. Urfa Tabip Odası Şube Başkanı Dr. Bulut Ezer "Sağlıkta şiddet yasası etkin bir şekilde uygulanacaksa, bu şahsın tutuklu yargılanması gerekir. Çıkan yasaların yetersiz olduğunu, sözde beyaz reformun sağlıkta şiddeti önlemeye çalışmadığını biz tekrar tekrar dile getirdik. Bu yaşanan da onun sonuçlarından bir tanesi" açıklamasını yaptı.

Temmuz ayında Konya Şehir Hastanesi'nde Kardiyoloji Uzmanı Ekrem Karakaya yine hasta yakını adı altında sağlıkçılara şiddet uygulayan insanların saldırısı sonucunda öldürülmüştü. Binlerce sağlık çalışanı katliamı protesto etmek için ertesi gün iş bırakma eylemi yapmıştı.

Bu yılın Şubat ayında ise sağlıkta şiddete karşı 8 Şubat günü greve çıkan sağlık çalışanları adına TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı Sağlık Bakanlığı'nın şiddete karşı tweet atmakla yetindiğini söyleyerek şunları ifade etmişti: "Şiddete uğrayan bir hekim şiddet sonrası sağlık hizmeti veremez duruma geliyor ya da sağlık hizmeti verirken canla başla, özveriyle çalışmıyor. Bu şekilde devam ederse toplumun sağlık hakkından geriye hiçbir şey kalmayacak."

Sağlıkçılara şiddet uygulayanların hem en ağır cezayı alması hem de caydırıcı düzenlemelerin acilen gündeme getirilmesi gerekiyor.

Sağlık alanında sağlık çalışanlarıyla sağlık hizmeti alanlar arasında gerilime neden olan düzenlemeler, sağlık sistemini imha eden ekonomi politikalar hemen kaldırılmalı. Kaynaklar sağlık alanına aktarılmalı.

İktidar bloklu sözcülerinin sağlık çalışanlarına ve sağlıkçıların örgütlenmelerine yönelik tehditlerine derhal son verilmeli.

EYT: İKTİDAR PATRONLAR LEHİNE İŞLER YAPIYOR

EYT'iler örgütlenip, aylardır mücadele ediyor

Emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) için yapılan çalışmalarda sona yaklaşıyor. Seçimlere 6 ay kala AKP-MHP koalisyonu kapsamı henüz belli olmasa da bir EYT yasası çıkarmayı planlıyor.

Ancak patronların peş peşe "EYT düzenlemesine kaygı ile yaklaşıyoruz" açıklamaları sonrası iktidar, patronların kaygılarını giderecek, elbette işçilerin aleyhine olacak "çözümler" bulma arayışına girdi.

Örneğin patronların en çok "kaygı duyduğu" emekli olanlara yapılacak kıdem tazminatı ödemeleri için formül aranıyor. Bu konuda patronların öncelikli talepleri arasında "emeklilikten sonra aynı işyerinde çalışmaya devam edenlere kıdem

tazminatlarının ödenmemesi, ödemenin işçi fiilen işten ayrılınca yapılması" konusu var. Çalışma Bakanlığı bu konuda yasal bir düzenleme hazırlığı içinde. Mevcut kurallara göre, işçi kabul ederse kıdem tazminatı işçi fiilen işten çıktığında ödeniyor, etmezse kıdem tazminatının emeklilik hakkı kazanıldığı gün ödenmesi gerekiyor.

Patronların diğer bir talebi de kıdem tazminatını taksitle ödemek. Bu öneri, Çalışma Bakanınca da "makul" bulundu. Enflasyonun yüzde 200'lere dayandığı bir ortamda kıdem tazminatını taksitle ödemek, paranın değerinin pul olması anlamına gelir. Patronlar, kıdem tazminatı yükümlülüklerini her ay ayrı bir hesapta biriktirmek zo-

rundalar, bu yasal bir zorunluluk. Ama hiçbiri bu kurala uymadığı için şimdi kıdem tazminatı ödemesi gözlerinde büyüyor. Kıdem tazminatı zaten 12 Eylül diktatörlüğü tarafından sınırlandırılmış, kuşa çevrilmişti. Şimdi bunun taksitle ödenecek olması tam bir rezalet. İşçiler bu öneriyi asla kabul edemezler.

EYT düzenlemesi işçilerin en temel hakkı

8 Eylül 1999'da çıkarılan bir yasa ile emekli olmak için gerekli olan prim gün sayısına yaş şartı eklendi. 8 Eylül 1999 öncesinde sigorta kaydı olanlar, haksız bir biçimde, prim günleri dolsa da emekli yapılmadılar, yaş sınırını beklemek zorunda bırakıldılar. Hâlbuki bu kişiler işe gir-

diklerinde emeklilikle ilgili bir yaş sınırı yoktu.

Değişiklikten önce, emekliliğe hak kazanabilmek için sigortalılık süresi ve prim gün sayısındaki koşulların karşılanması yetiyordu. Değişiklik öncesinde kadınlarda 20, erkeklerde ise 25 yıl sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödeme koşulunu yerine getirenler emekli olabiliyordu.

Siyasi iktidar, şimdi bu seçeneği tekrar emekli olmak isteyenlere vereceğini iddia ediyor. Bu durumda olan 1,5 milyon işçi ve memurun gözü kulağı yeni çıkacak EYT yasasında. Herhangi bir sulandırmaya, hakların kısıtlanmasına karşı güçlü kitleseylemlerle cevap vermek üzere hazır bekliyorlar.

BARİŞTAN YANA Yıldız Önen

ALAA ABD-EL FATTAH'A ÖZGÜRLÜK!

Alaa Abd-el Fattah Mübarek rejimini deviren ve Tahrir Meydanı'yla özdeşleşen devrimin önde gelen aktivistlerinden birisi. Uzun süredir çok ağır koşullarda hapsedi.

COP27 zirvesi Mısır'da gerçekleşirken, sadece Alaa değil binlerce aktivist Mısır cezaevlerinde ağır baskı koşulları altında hapisteydi.

Alaa Nisan ayında açlık grevine başladı. Bu onun ağır cezaevi koşullarına karşı verdiği bir mücadele. Alaa son sekiz yılın büyük bölümünde hapisteydi. Sisi rejimi tarafından iki kez hapsedildi. İlk Sisi darbesine karşı protesto çağrıları yaptığı için 2015 yılında. 2019'da serbest bırakıldıktan sonra, iki yıl önce, 2021'de yanlış haber yayma suçlamasıyla tekrar hapse atıldı.

Alaa'ya Özgürlük kampanyası web sitesinde onun gü-

neş ışığına bile erişimi olmayan bir hücrede tutulduğu, radyo ve saat kullanmasına, hücre dışında egzersiz yapmasına izin verilmediği yazılıyor. Sadece bir kere 20 dakikalık görüşme hakkı tanınmış ve bu görüşmede cam bariyerin ardından aile üyeleriyle kısa bir görüşme yapılabildi, o kadar.

Alaa aynı zamanda bir İngiliz vatandaşı ama Sisi rejimi İngiliz konsolosluğu tarafından ziyaret edilmesine de izin vermedi.

İngiltere'de Alaa için özgürlük isteyen aktivistler tutukluğa süresince İngiltere'nin serbest bırakılması için hiçbir girişimde bulunmadığını söylüyorlar. Tersine, bir çok batı ülkesi gibi iki yüzlü bir şekilde Mısır'la dost kalmak ve onu siyasal olarak desteklemek konusundaki tavrından hiçbir geri adım atmadı.

COP27 zirvesi öncesinde iklim aktivistleri Alaa ve diğer tutukluların serbest bırakılması için çağrılar yapmışlardı.

İklim aktivisti Greta Thunberg 8 Kasım'da, COP27 sırasında Mısır makamlarına şöyle bir çağrı yayınladı:

"Barışçıl bir şekilde protesto haklarını kullandıkları için

gözaltına alınan herkesi derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakmaya çağırıyoruz: acil adalet, şeffaflık ve kapsayıcılık istiyoruz. Bu mahkumlardan birisi COP27'nin başlangıcından bu yana su almayı da reddeden açlık grevindeki Alaa Abd-el Fattah. İklim adaleti ve insan haklarını güvence altına almayan bir sistem, herkesi başarısızlığa uğratan bir sistemdir."

Alaa Nisan ayından beri sürdürdüğü açlık grevini COP27 başladığında sıvı almayı reddederek sürdürdü. Ailesi Alaa'nın hayatından ve Sisi rejiminin onu zorla besleyeceğinden endişeli. COP27 oturumları arasında konuşan kız kardeşi, Alaa'nın yaşadığı yönünde kanıt görmek istediklerini söyledi.

Türkiye'de dün dündür bugün bugündür diyen yöneticiler ve bu yöneticilerin her manevrasını alkışlayanlar da Alaa'nın maruz kaldığı baskıya yakından bakmalıdır. Erdoğan'la Sisi el sıkıştığında "devletin âli menfaatleri için yapılır bunlar, ne var" diyenlere, Türkiye'nin bu darbeci rejimin suçlarının aklanmasına izin verilmesine kapı aralamasının utanç verici olduğunu söylemek bir zorunluluk.

İNGİLTERE: FARKLI SEKTÖRLERDEN ON BİNLERCE İŞÇİ GREVDE

Hemşireler 2 gün iş bırakacak

İngiltere'de pek çok sektörden işçi, ülkede yükselen enflasyona ve hayat pahalılığındaki artışa karşı greve çıktı. Kış aylarında enerji fiyatlarındaki artış ve gıda ürünlerindeki enflasyon, İngiltere halkının maaşlarının giderek daha büyük bir bölümünü temel harcamalarına ayırmasına neden oluyor. Yapılan bir araştırmaya göre ülkede dört milyon aile, Nisan ayına kadar gelirlerinin üçte birini sadece enerji masraflarını karşılayabilmek için ayırmak zorunda kalacak. Hem kamu sektöründeki hem de özel sektördeki işçiler bu duruma gösteriler ve grevlerle direniyor. Posta çalışanları, üniversite çalışanları ve işçiler, tren makinistleri, hemşireler, öğretmenler ve liman işçileri son dönemde greve gittiler. Sendika üyesi 115.000 işçinin işvereni olan Posta Servisi, greve çıkan işçilerin gözünü korkutmak için sendika temsilcilerine uzaklaştırma cezaları veriyor ve işlerini geçici olarak askıya alıyor, ülke çapında 59 sendika üyesinin işi bu şekilde askıya alınmış durumda. Posta Servisi idaresi enflasyonun %11 olduğu ülkede maaşlara %7 zam ve %2'lik tek seferlik ödeme teklif ediyor ve eğer bu teklif kabul edilmezse 10.000 kişiyi işten çıkarmakla tehdit ediyor.

11 tren şirketine bağlı çalışan tren makinistleri, 26 Kasım'da 32 ayrı yerde greve gittiler ve pek çok tren seferini durdurdular. Tren şirketlerinin patronları, üç yıldır ücretlerine zam yapılmayan işçilere %5'lik bir zam öneriyor. Tren makinistlerinin grevleri Aralık ve Ocak aylarında da sürecek. 25 Kasım'da ise üniversite çalışanları grevdeydi. Ülke genelindeki grevde 150 ayrı kurumda 70.000 kişi ücretlere zam yanı sıra emeklilik ve çalışma koşullarıyla ilgili taleplerini savunmak için greve gitti. Üniversite çalışanları artan iş yükünden ve üniversitenin piyasalaştırılmasından şikayetçiydi. Hemşireler de bu grev dalgasına katılıyor; hemşireler 15 ve 20 Aralık'ta greve gidecek. Hemşireler sağlık sektöründeki kemer sıkma önlemlerine, maaşların üç yıl boyunca dondurulmasına ve enflasyon oranının altında kalan zam tekliflerine karşı çıkıyor. Hükümetin Ulusal Sağlık Hizmeti (NHS) çalışanlarına önerdiği zam ise sadece %4.

İngiltere'de işçiler zayıf bir hükümete karşı güçlü bir mücadele dalgası yaratabilirlerse taleplerini kabul ettirebilirler. Ülkede Boris Johnson 6 Eylül'de istifa etmiş, yerine geçen Muhafazakâr parti üyesi Liz Truss 25 Ekim'de Başbakanlık görevini bırakmıştı. Ülkenin şu anki başbakanı Rishi Sunak, İngiliz kralı 3. Charles'tan iki kat daha zengin olan bir iş adamı.

İRAN: GÖSTERİLER DE REJİMİN SALDIRILARI DA DEVAM EDİYOR

Protestoların başını kadınlar ve gençler çekiyor

ONUR DEVRİM ÜÇBAS

İran'da 22 yaşındaki Mahsa (Jina) Amini'nin polis tarafından öldürülmesiyle başlayan gösteriler devam ediyor. Katar'da yapılan Dünya Kupası da İran halkının gösterilerine sahne oldu; tribünlerde Amini ile özdeşleşen "Kadın, Yaşam, Özgürlük" sloganının yer aldığı dövizler ve bayraklar taşınırken, İran Milli Futbol Takımı da İran Milli Marşı'nı söyleyerek protesto etti. Ancak asıl önemli gelişmeler İran'ın içinde yaşanıyor.

Başörtüsü dayatmasına karşı başlayan eylemler, giderek doğrudan İslamcı rejimi hedef alarak üniver-

sitelerde, işyerlerinde ve sokaklarda devam ediyor. Hem ülkenin Kuzey batısında Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı bölgelerde hem de Güneydoğusundaki Belucistan bölgesinde rejim güçleri polis şiddetini arttırıyor. İnsan hakları kurumları ülkede gösterilerin başlamasından bu yana 400'den fazla kişinin rejim tarafından öldürüldüğünü belirtiyor, on binden fazla kişi de tutuklanmış durumda. Rejimin önde gelen sözcülerinden birisi ilk kez 300 kişinin öldürüldüğünü kabul etti. 18 Kasım'da İran Devrim Muhafızları ve polis helikopterler ve zırhlı araçlarla Mahabad, Bukan, Piranşehir, Divandere ve Senendec'e müdahale ederek

gerçek mermilerle ateş açtı.

Rejimin dini otoritesi Ayetullah Ali Hamaney 26 Kasım'da rejimin paramiliter güçlerinden olan Besiç mensuplarıyla bir araya gelerek, göstericileri "isyancılar" olarak nitelendirdi ve onlara "cahil" ve "paralı asker" dedi. Dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan İranlıların eylemleri de sürüyor, son olarak Türkiye'de yaşayan İranlılar 27 Kasım'da İzmir'de bir eylem düzenleyerek "İran'da yaşanan ölüm ve dehşete son verilmesi için toplandık. Din dil, ırk, mezhep ayrımı olmaksızın laik, demokrat ve özgür yaşamak istiyoruz" dediler.

İran milli takımı, milli marşı okumayarak protestolara destek verdi

RUSYA: "LGBTİ+ PROPAGANDASI" YASAKLANDI

Rusya parlamentosu ülkede yetişkinler arasında "LGBTİ+ propagandası" yapılmasını yasaklayan bir yasayı kabul etti. Yasaya göre filmlerde, internet ortamında, reklamlarda ve genel olarak kamusal alanda "geleksel olmayan cinsel ilişkiler" özendirilemeyecek. Bu yasadan önce de 2013 yılında 18 yaşından küçükler arasında "geleksel olmayan cinsel ilişkileri" yasaklayan bir yasa çıkarılmış, eşcinsel eylemcileri tutuklamak için bu yasa bahane edilmişti. Yeni yasaya göre kişile-

re 400.000, örgütlere ise 5 milyon rubleye kadar para cezası verilebiliyor. Rusya vatandaşı olmayanlar ise bu yasayla birlikte hapis cezasına çarptırılacak ve ülkeden sınır dışı edilebilecekler. Rusya'daki Putin yönetimi, LGBTİ+ bireyler karşısında her zaman Rus Ortodoks Kilisesi ile birlikte muhafazakâr değerleri savundu, geleneksel aileyi öne çıkardı.

Rusya'da eşcinsellik 1917 Ekim devrimi ile suç olmaktan çıkarılmış, Stalin döneminde yeniden suç haline getirilmişti. Rusya'da Ukrayna işgali Putin'in propaganda çabalarını artırmasına neden oldu. İşgali desteklemeye yönelik militarist söyleme, dünyanın her yerinde olduğu gibi muhafazakâr değerlerin savunusu ve LGBTİ+ karşıtlığı eşlik ediyor.

COP27: KAPİTALİZM İŞLERİ BATIRDI

Mısır'da COP27 protestosu

TUNA EMREN

Mısır'da 27'ncisi düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı (COP27) tarihe geçecek bir fiyasko olarak sonlandı.

İklim konferansına yaklaşılrken, ısınmayı sanayi öncesi seviyelerin ortalama 1,5 santigrat derece üzerinde sınırlamanın imkânsız hale geldiğini, mevcut tutumla 2,5-2,8 derecelik ısınma yolunda ilerlediğimizi öğrenmiştik. Ve 1,5C'nin üzerindeki ısınma ne yazık ki iklim çöküşünün toplumlara vereceği zararın çok daha fazla olacağı, bu nedenle yaşanacak ölümlerin katlanarak artacağı anlamına geliyor.

COP27'nin ana gündemlerinden biri, iklim tazminatları, yani kayıp-zarar fonlarıydı. Bilhassa, iklim afetlerini dünyanın geri kalanına kıyasla çok daha önce ve daha büyük yıkımlarla yaşayan, bu açıdan iklim afetlerinin ön safalarında bulunan Küresel Güney ülkeleri için bu tazminat iklim adaletinin olmazsa olmaz bir parçası. İklim tazminatını karşılaması gerekenler ise sanayi tarihi boyunca aşırı yoğunlukta emisyon üretmiş gelişmiş ülkeler.

Böylesi elzem bir meselenin bile COP27 gündemine alınıp alınmayacağı zirveden sadece iki gün önce belli oldu ve gündem maddesi olarak kabul edildiğinde dahi bir şerh düştü: Zirvedeki tartışmalar, iklim tazminatlarının garantisi olmayacak, hiçbir ülkeye sorumluluk zorunluluğu yüklenmeyecek.

Pakistan'da olan Pakistan'da kaldı

Zirvenin ilk gününde, dünyanın en savunmasız toplumlarının maruz kaldığı geri dönüşü olmayan zararı kimin ödeyeceği konusundaki tartışmalara vurgu yapan "Pakistan'da olan Pakistan'da kalmayacak" sloganının yazılı olduğu bir tabela önünde konuşan BM genel sekreteri António Guterres, bu yaz yaşanan ölümcül sellerin gelecek felaketlerin ilk habercisi olduğunu söylüyordu; "Uluslararası toplumun şu anda Pakistan'ı desteklemek gibi bir görevi bulunuyor" dedi; "Kayıp ve hasar konusunda herhangi bir şüphemiz varsa, Pakistan'a gidip görün."

Ne var ki tarih bir kez daha göstermelik bir iklim zirvesine tanıklık ediyordu. Coca Cola sponsorluğu dedikodularıyla ve fosil yakıt endüstrisini aklama çalışmaları yürüten bir başka halkla ilişkiler şirketinin organizasyonel çalışmalarıyla, Mısır gibi elinden kan damlayan bir rejimde, fosil yakıt endüstrisi adına lobi faaliyetleri yürüten 636 katılımcıyla gerçekleştirilen bir iklim zirvesinden bekle-

nebileceği üzere, Pakistan'da olan Pakistan'da kaldı.

İklim çöküşü yüzünden her geçen gün sular altında kalmaya devam eden bir Pasifik ada ülkesi olan Tuvalu zirvenin ikinci günde zirvenin dünya gündemine damgasını vuran bir konuşma gerçekleştirdi ve fosil yakıt kullanımını aşamalı olarak sonlandırarak uluslararası bir anlaşmayı gündeme taşıyarak fosil yakıtlar çağını sona erdirmeye çağrısında bulundu. Bu etkileyici konuşma dahi kapitalistler üzerinde pek bir etki yaratmamış olacak ki delegelerin üzerinde anlaşmaya vardıkları imza metninde, tıpkı COP26 Glasgow zirvesinde kararlaştırıldığı gibi, "kömürden aşamalı olarak çıkış" ve "fosil yakıt sübvansiyonlarının kademeli olarak kaldırılması" yönünde adımlar atılması çağrısının yinelenmiş olmasından başka bir şey yoktu. Hatta iklim tazminatlarının nasıl düzenleneceğine dair de bir bilgi yer almıyordu.

Dahası, kapanış metninde artık imkânsız hale gelmiş olan 1,5C hedefi de dalga geçercesine bir kez daha teyit edilmişti; "Küresel ortalama sıcaklıktaki artışı sanayi öncesi seviyelerin 2 °C'nin oldukça altında tutma ve sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerin 1,5 °C'nin hemen üzerinde sınırlama çabalarını sürdürme şeklindeki Paris Anlaşması sıcaklık hedefini yeniden teyit ediyoruz."

Bir sonraki zirve, yani COP28, Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilecek. Kayıp ve zarar finansmanın detayları da BAE'de yürütülecek bu iklim zirvesinde görüşülme üzere ertelenmiş oldu.

Barbados Başbakanı Mia Mottley'nin, Pakistan'daki sel felaketini ve kendi ülkesinde yıkıcı sonuçlar doğuran kasırgayı hatırlatan ve şu ifadelerle başlayan konuşması adeta her şeyin bir özetini sunuyordu; "Bu dünya, sömürgeci bir imparatorluğun parçası olduğu zamanlardaki haline hâlâ çok benziyor. Nasıl oluyor da, geride bırakılan 3 ayda 200 milyar dolar kâr eden petrol ve gaz şirketleri, kazançlarının en az yüzde 10'uyla kayıp ve zarar fonuna katkıda bulunmuyor?"

Türkiye'nin "iklim cehennemini" garantiye alma taahhüdü

Fosil yakıt endüstrisini ayakta tutmaya adanılmış gibi davranılan bir zirve daha işte böyle sonlandı.

COP27 iklim adaletini sağlayamadı.

Yıkıcı bir çölleşme nedeniyle 8 milyon kişinin açlığa sürüklendiği Sudan ve ülkenin üçte birini yerle bir eden sel felaketinin açtığı yaraların sarılmasını bekleyen Pakistan umursanmadı, bu ülkelere acil finansman sağlamak

yerine fosil yakıt tiranlarını beslemeye devam etmeyi seçtiler.

Paris Anlaşması'nı onayladıktan sonra sunması gereken Ulusal Katkı Beyanını (2030 projeksiyonlu iklim hedefi) bu zirvede açıklayan Türkiye ise emisyonları azaltmak yerine artırma taahhüdünde bulunduğunu ilan etti!

2015'teki açıklamada, 2030'da 1 milyar 175 milyon tona varacak olan toplam sera gazı emisyonunun, yüzde 21'lik 'artıştan azaltım' önlemiyle 929 milyon tona düşeceği belirtilmişti ama COP27'deki açıklamada, bu seviyenin, yüzde 41'e yükseltilmiş bir 'artıştan azaltım' ile 694 milyon tona çekileceği görüldü.

Özetle, azaltmıyor, yüzde 30'dan fazla artırmış oluyorlar ki bu artış da kömüre dayalı büyüme planlarıyla gerçekleştirilecek. Hatta hemen iki yeni kömür sahası için girişim başlatıldı, Bozdoğan (Aydın) ve Elbistan'da (Kahramanmaraş) açılacak maden sahaları için yeşil ışık yakıldığı duyuruldu. İkincisi, Afşin-Elbistan linyit havzasındaki 500 milyon ton linyiti kullanmak üzerine yapılan planların bir parçası. Türkiye'nin en büyük kömürlü termik santralinin de yine bu bölgede yapılması planlanıyor.

Türkiye'nin, hepimizi bir iklim cehennemine iten bu inanılmaz taahhüdü, yeni termik santraller açma ve var olan linyit yataklarını o santrallerde yakmaya dayalı bir yıkım projesinden başka bir şey değil.

İklim aktivistleri Mısır rejimini eleştirdiler ve rejimin hapisanelerinde direnen inanlarla dayanışmalarını gösterdiler. Her şeye rağmen, iklim aktivistlerinin mücadelesi çöken tüm bu COP süreçlerinde bazı kararların alınmasını da sağlıyor. Yetersiz Paris Anlaşması, 1,5 derece hedefi, tüm ülkeleri aynı anda iklim kriziyle mücadeleye katma çabaları ve şimdi de kof bir COP zirvesi olan Mısır zirvesinde bir "kayı-zarar fonu"nun devreye alınmak zorunda kalınması, esas olarak hareketlerin aktivistlerinin, iklim adaleti mücadelesinin kazanımları.

Kapitalizmin çoklu krizlerinin başat ögesi olan iklim krizi, kapitalizmin yarattığı bir sorun. Açık ki özel şirketlere güvenerek, sorunun kaynağı olan fosil yakıt şirketlerine yaslanarak iklim krizini durdurmak mümkün değil. Hem kapitalizmi aşan bir perspektifle harekete geçmeli hem de aynı anda iklim krizine karşı dev kamusal kaynakların harekete geçmesi ve iklim adaleti için hemen bugün, şimdi kitlesel bir basıncın örgütlenmesi gerekiyor.

İŞÇİLER AÇLIĞA MAHKUM EDİLEMEZ

ASGARI ÜCRET 15 BİN NET!

Açlık sınırının altındaki asgari ücret işçiler için hayati çekilmez kılıyor

ŞENOL KARAKAS

İktidar asgari ücrete bir zam yapılacağını ama bunun gerçekçi bir oranda yapılacağını açıkladı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Bilgin, "Yüzde 50 zam olur mu?" sorusunu yanıtladı. Bakan Bilgin, "Hayali değil gerçekçi bir rakam üzerinde durmak lazım" dedi.

Çalışanlara yüzde 50 asgari ücret zammı neden gerçekçi değil, tüm işçiler merak ediyor. Özellikle Türkiye gibi çalışanların yarısından fazlasının asgari ücretli, önemli bir kesiminin de asgari ücretin altında maaş aldığı bir ülkede asgari ücretin yoksulluk sınırının üstünde olmasını beklemek bakanın sandığı gibi hayali değil bütünüyle gerçekçidir.

10 milyon işçi

Türkiye'de 10 milyon işçi asgari ücret civarında ücretlerle çalışıyor! Asgari ücrete bile erişemeyen milyonlarca insan var. Özellikle göçmen işçiler için asgari ücret lüks olarak görülüyor ve göçmenler ağır bir sömürü düzenine mahkum ediliyor.

Kadın işçilerin dörtte biri asgari ücret alamıyor! DİSK-AR'ın 2021 Aralık ayı raporuna göre asgari ücretle 2003 yılında 25 cumhuriyet altını alınırken, 2021'de 7 altına geriledi. Bugün ise asgari ücretle ancak üç çeyrek altın alınabiliyor.

Bakan Bilgin'i gerçek rakamlar üzerinde durmaya çağırıyoruz.

İşte gerçekler

AKP iktidarında asgari ücret pula çevrildi. Sadece bu da değil. Asgari ücretle diğer

emek gelirleri arasında makas hızla kapanıyor. Yüksek maaşlı işçilerin maaşlarında da gerileme olduğu anlamına geliyor. Türkiye'de asgari ücret ortalama ücret haline geliyor ve bu da yoksullaşmanın korkunç boyutlarını ortaya seriyor.

Tüm ücretli çalışanların yüzde 18'i, yani 3,4 milyon işçi asgari ücretin altında bir ücretle çalışıyor. 2 milyona yakın insan, yaklaşık 1,7 milyon işçi bin 500 lira civarında ücretlerle çalışıyor.

Özel sektör işçilerinin yüzde 21,8'i asgari ücrete bile erişemiyor. 8,4 milyon özel sektör işçisi asgari ücretin yüzde 20'si ve altında ücretlerle çalışıyor. Genel ücretli çalışanlar içinde asgari ücrete erişemeyenlerin oranı yüzde 18 iken kadın işçilerde bu oran yüzde 25. Kadınların ücret ortalaması asgari ücrete daha yakın, yani erkek işçilere göre çok daha düşük.

DİSK-AR raporuna göre, "1974'te kişi başına milli gelirin yüzde 80,6'sı düzeyinde olan asgari ücret, 2021 yılında milli gelirin yüzde 54,5'ine geriledi. Asgari ücret kişi başına gelire paralel olarak artsaydı brüt asgari ücretin 2021 yılında 2.577 TL değil, 5.645 TL olması gerekirdi."

Gerçekten de bakanı gerçek rakamları konuşmaya çağırarak zorundayız.

Asgari ücret artışında bir hayalin değil haklarımızın peşinden gidiyoruz.

Ya dünyada

Haziran ayında yapılan hesaplamalar, Türkiye'de asgari ücretli çalışan oranının Avrupa Birliği ortalamasına göre çok yüksek olduğunu gösteriyor. Asgari ücretli oranı Hollanda'da yüzde 3, Almanya'da yüzde

5, Fransa'da yüzde 8, AB ortalamasında yüzde 9, Hırvatistan'da yüzde 10, Bulgaristan'da yüzde 14, Portekiz'de yüzde 20 iken Türkiye'de bu oran yüzde 57.

Bu, işçi sınıfının nasıl bir yoksullukla boğuştuğunu göstermesi açısından çok önemli bir veri.

Başka bir açıdan Türkiye ulusal asgari ücretin geçerli olduğu AB ülkeleriyle kıyaslandığında Türkiye'de devlet yetkilerinin, iktidarların ve egemen sınıfın ne kadar işçi düşmanı olduğu göz önüne seriliyor. 21 AB üyesi devletin yanı sıra ABD ve Türkiye gibi AB üyesi olmayan devletlerin de yer aldığı bir hesaplama göre 1 Ocak 2022 verileri açısından, aylık asgari ücretin en yüksek olduğu ülke 2256.95 Euro ile Lüksemburg. Bu ülkeyi takiben sırasıyla 1774.50 Euro ile İrlanda, 1725 Euro ile Hollanda, 1658.23 Euro ile Belçika, 1638 Euro ile Almanya, 1603.12 Euro ile Fransa, 1125.83 Euro ile İspanya, 1109.54 Euro ile ABD, 1074.43 Euro ile Slovenya, 822.5 Euro ile Portekiz takip ediyor. Türkiye ise 26 ülkenin olduğu bu listede 328.49 Euro ile 25. sırada yer aldı. Son sırada ise 248.43 Euro ile Arnavutluk yer alıyor.

Bir başka veri ise asgari ücrete zam yapılmasına rağmen yaşanan büyük kaybı gösteriyor. Türkiye Raporu'nun verilerine göre 1 Ocak-30 Haziran tarihleri arasında aylık asgari ücret 4253,4 TL idi. Gelen son zam ile birlikte 1 Temmuz itibarıyla aylık 5500 TL oldu. Bu ücret günümüz döviz kuru ile yaklaşık olarak 295 Euro'ya denk geliyor. Asgari ücret miktarı TL olarak arttı, ama Euro olarak azaldı. Bu da TL'nin Euro karşısındaki büyük değer kaybını gözler önüne seriyor.

Asgari ücrete enflasyon oranında zam!

Asgari ücret zammı Türkiye'de işçi sınıfı açısından kelimenin tam anlamıyla bir ölüm kalım, açlık sınırının altında yaşayıp yaşamayacağını belirleyen bir mücadeledir.

■ Asgari ücret hemen 15 bin liraya çıkartılmalıdır.

■ Asgari ücretten vergi kesintilerine son verilmelidir.

■ Kira artışlarına son! Kiralar dondurulmalıdır! İstanbul'da merkez ilçelerde dört kişilik bir ailenin dördü de asgari ücret olsa bir ev kiralamaları hemen hemen imkânsızdır.

■ İşsizlik maaşı yükseltilsin ve maaş alma kriterleri hafifletilsin!

■ Son bir yıldır yaşanan dolarizasyonun, hayat pahalılığının ve bu süreçte yaşanan kaynak transferinin sorumluları açığa çıkartılsın ve bunlardan hesap sorulsun.

■ Kriz bahane edilerek gıda, elektrik, doğalgaz gibi yaşamsal ihtiyaçlara yapılan zamlar geri alınsın! Gıda fiyatlarına zam yapılmasın! Bir kilo peynir bir yılda 100 lira zamlandı.

■ Sermayedarlara vergi affına son! Sermaye sahipleri daha fazla vergilendirilsin! Krizin faturasını krizi çıkartanlar ödesin!

■ Devletin, bankaların ve sermaye gruplarının borçlarını, bu borçları yapanlar, kaymağını yiyenler ödesin. Kaynaklar patronlara, askeri çatışmalara, silaha değil, işçilere ve yoksullara aktarılsın.

ENFLASYONUN NEDENİ ÜCRETLER DEĞİLDİR

Hem bu iktidarın bakanı hem de patronlar sınıfının tüm sözcüleri ücret artışlarının yüksek enflasyona neden olduğunu iddia ediyorlar. Bu neredeyse 150 yıllık bir tartışma. Marx, ücret artışı istemenin boşuna olduğunu, bunun patronların kârlarını korumak için fiyatları artıracağını, dolayısıyla enflasyonun yükseleceğini ve satın alma gücünün azalmasına neden olacağını söyleyenlere karşı bu ücret-fiyat sarmalı teorisinin saçma olduğunu şöyle gösterdi.

Michael Roberts, Marx'ın öncelikle "ücret artışlarının, önceki fiyat artışları doğrultusunda gerçekleştiğini" vurguladığını söylüyor.

Gerçekten de Türkiye'de asgari ücret zammının asıl amacı, son bir yıldaki kayıplarımızı karşılamak istememiz. Biz henüz önceki fiyat artışlarının yarattığı zararı karşılamak için uğraşyoruz. Bu artışlar ise işçilerin daha yüksek ücretler için aşırı ve gerçekçi olmayan talepleri nedeniyle değil "üretim miktarı yani büyüme oranları, emeğin üretken güçleri yani verimlilik artışı, paranın değeri yani para arzının büyümesi, fiyat ayarlamaları ve endüstriyel dönünün yükseliş ve çöküş aşamaları gibi evreleri tarafından belirlenir.

Üstelik ücret artışları esas olarak genel kâr oranlarında bir düşüşe yol açacak, esas olarak malların fiyatlarını etkilemeyecektir. Bu yüzden ücret zamlarının yüksek enflasyona yol açacağını iddia edenlerin patronların kârlarının gönüllü ya da paralı beçliliğini yaptıklarını görmeliyiz. Tıpkı İngiltere Merkez Bankası Başkanı Bailey'in yaptığı

gibi: "Kimse maaş zammı almaz demiyorum, beni yanlış anlamayın. Ama benim söylediğim şu ki, maaş pazarlığında kısıtlama görmemiz gerekiyor, aksi takdirde iş kontrolünden çıkacaktır".

Michael Roberts; ABD eski başkanı Obama'nın bir ekonomi danışmanının "ücretler yükselirse fiyatlar yükselir ve böylece her şeyin fiyatları dizginlenemez bir şekilde yükselir" yönündeki açıklamasının da aynı sermaye yanlısı önyargıların bir ürünü olduğunu anlatıyor.

IMF'nin, birçok ülkede son 60 yıldaki verileri inceleyerek hazırladığı ücret fiyat artışları arasındaki ilişkiyi anlatan raporu, patronların sözcülerini yalanlıyor. IMF çalışması şu sonuca varıyor: "En azından fiyatların ve ücretlerin sürekli olarak hızlanması olarak tanımlanan ücret-fiyat sarmallarını, son tarihsel kayıtlarda bulmak zor. Gerçek ücretlerin önemli ölçüde düştüğü günümüze benzer dönemlere bakıldığında, sürekli ücret ve fiyat artışı bulmak daha da zor. Bu durumlarda, nominal ücretler, reel ücret kayıplarını kısmen telafi etmek için enflasyonu yakalama eğilimindedir."

Dolayısıyla ortada egemen sınıfların bir örgütü olan IMF'nin hazırladığı raporla kanıtlanmış bir gerçek var: Ücret artışları enflasyonun nedeni değildir. İşçi sınıfının geçmiş dönemde yaşadığı kayıpları gidermek için verdiği bir mücadeledir. Marx'a inananın, şu iddiayı dile getiren IMF'ye inanabilir: "Nominal ücretlerdeki hızlanmanın, ücret-fiyat sarmalının tutunmaya başladığının bir

işareti olarak görülmemesi gerektiği sonucuna vardık."

Patronların sözcüleri sadece Türkiye'de değil tüm büyük ekonomilerde ücretlerin GSYİH içindeki payının 1980'lerden beri düştüğünü görmemizi engellemeye çalışıyorlar.

Önümüzdeki hafta başlayacak asgari ücret görüşmelerinde Çalışma Bakanı gerçekleri konuşmaya çalışmak zorundayız. Sendikaların görevi asgari ücret artış oranlarına değil, gerçekte ne kadar arttığına bakmak ve bunun için kitlesel bir mücadele örgütlemek olmalıdır. Bir kez daha Marx'a danışabiliriz. Marx, ücret zamlarında oranlara bakmanın da başka bir tehlike içerdiğini şöyle anlatıyordu: "Haftalık ücreti 2 şilin olan bir adamın ücreti 4 şiline çıkartılsaydı, ücret oranı yüzde yüz yükselmiş olurdu. Her ne kadar ücretin gerçek tutarı, haftada 4 şilin, gene de çok küçük, önemsiz bir ücret, bir açlık ücreti olarak kalsa da bu, ücret oranı olarak takdir edilecek bir şey olurdu. Demek ki, ücret oranındaki etkileyici yüzdelerin sizi şaşırtmasına izin vermemelisiniz. Her zaman artıştan önceki ilk tutarın ne olduğunu kendi kendinize sormanız gerekir."

Asgari ücret ve ücret zamları konusunda yalan söylemeye devam edecekler.

Yalanlarını başına çalmanın bir yolu gerçekleri anlatmaksam bir başka yolu da mücadeledir. İnsanca bir yaşam için işçilerin birleşik, kitlesel, işyerlerine yaslanan azimli mücadelesine ihtiyaç var.

GÖRÜŞ
Roni Margulies

SINIR NAMUS MUDUR?

Helalleşme çağrısını Kemal Kılıçdaroğlu tam bir yıl önce yaptı.

Çağrını yaptıktan birkaç gün sonra da kimlerle helalleşmek istediğini sıraladı:

"İkna odalarına sokulan başı kapalı kızlarımız", Sivas ve Kahramanmaraş mağdurları, Roboski, Diyarbakır hapishanesi mahkûmları, "mahalleleri gasp edilip sürülen Romanlar", varlık vergisi ve 6-7 Eylül olaylarının mağdurları, "mahkemelerle süründürülen askerlerimiz ve aileleri", Ali İsmail Korkmaz'ın ailesi, Soma, Ahmet Kaya, "bugün Londra'ya göç etmiş en parlak beyinlerimiz"...

"Helalleşeceğiz dostlarım. Yakın gelecekte bir gün çocuklarımız geçmişe baktıklarında 'Neler olmuş ama önümüze bakmayı bilmişiz, helal olsun onlara' diyecekler."

Kılıçdaroğlu kişi olarak neye inanır, ne yapmak ister, gerçekten de bu konularda helalleşmek gerektiğini düşünüyor mudur, bilemem. Ama parti olarak CHP'nin "başı kapalı kızlarla", varlık vergisi ve 6-7 Eylül mağdurlarıyla helalleşebileceğine, parti kurmaylarıyla tabanının helalleşmeye izin vereceğine yarım saniye olsun inanmıyorum.

"Mahkemelerle süründürülen askerlerimiz ve aileleri" ile, yani Ergenekoncu subaylar ve aileleri ile kuşkusuz helalleşir CHP. "Londra'ya göç etmiş en parlak beyinlerimiz" ile, yani İslamofobik orta sınıf ile kuşkusuz helalleşir. Kuşku yok.

Ama sıra Roboski'ye, Diyarbakır hapishanesi mahkûmlarına geldiğinde işin rengi değişir.

Olsun. Ana muhalefet partisi başkanının helalleşmeye ihtiyaç olduğunu söylemesi, bu devletin Kürtlere, Romanlara, gayrimüslimlere, başörtülü kadınlara eziyet etmiş olduğunu ima etmesi her şeyden önemli bir şeydir. Bu konuların gündeme gelmesi bile (gündeme getiren kişi somut olarak hiçbir şey yapmayacak da olsa) önemlidir.

Peki, niye inanmıyorum Kılıçdaroğlu'na?

Çeşitli nedenlerle inanmıyorum, ama bu nedenlerden bir tanesi yukarıda gördüğünüz fotoğraf.

Göçmen düşmanlığı, Arap düşmanlığı, Suriyeli düşmanlığı basitçe ırkçılıktır.

Bir politikacının oy alabileceğini düşündüğü için bu düşmanlığı kaşınması, kullanması, köpürtmesi o politikacının memlekette ırkçılığın yükselmesine katkı yapması anlamına gelir.

Bu ırkçılığı bir de "namus" gibi maço erkek kavramlarıyla pekiştirmesi o politikacının tümüyle ilkesiz ve habis olduğunu gösterir, oy almak için yapmayacağı hiçbir namussuzluk olmadığını gösterir.

İrkçılığı bu şekilde kullanan bir parti liderinin Romanlarla, Kürtlerle, Ermenilerle helalleşmek isteğini kim inandırıcı bulur, bilemem, ama ben bulmuyorum.

ÇİN'İN LİDERLERİ BASKI VE TAVİZ ARASINDA TERCİH YAPACAK

Şanghay'da Jinping protestosu

ALEX CALLINICOS

Öyle görünüyor ki Çin devlet başkanı Xi Jinping'in Sıfır-Covid politikası bir siyasi patlamanın fitilini ateşlemenin eşiğine gelmiş durumda. Pek çok büyük şehri ve Pekin'in bazı bölgelerini kapsayan sokağa çıkma yasakları çok geçmeden üretimde yüzde 30'luk bir düşüşe yol açabilir. Bu yasaklar geniş çaplı protesto eylemlerine yol açıyor.

Çin ekonomisi zaten gayrimenkul sektörünün çöküşünün etkileri altında ezilmekteydi. Gittikçe artan şekilde türlü yolsuzluklarla finanse edilen barınma ve altyapı yatırımları 2007-2009 Ekonomik krizinden bu yana ekonomik büyümenin başlıca itici gücü konumundaydı. Ancak geçtiğimiz yıl gerçekleşen bir hükümet operasyonu bu kumdan kaleyi yerle bir etti.

Salgın sonrası canlanması öngörülen tüketici harcamalarının aradaki boşluğu kapatacağına dair ümitler vardı. Ancak Sıfır-Covid politikası ekonomik dengesizliği artırıyor. Zira sıfır covid politikası, kitlesel test sağlanması, her Covid enfeksiyonundan etkilenen bölgelerin karantina altına alınması, pozitif vakaların hükümet gözlemindeki merkezlere yerleştirilmesi ve Çin'e giriş çıkışların sınırlandırılması demek.

Aslında başlangıçta, özellikle de Donald Trump ve Boris Johnson gibilerinin ihmalkâr ve kanlı yönetme biçimlerine

kıyasla Sıfır-Covid politikası olumlu görünüyordu. Asıl problem, gerçekten Sıfır-COVID diye bir şeyin ulaşılabilecek bir hedef olması.

Bu, kısmen, 2020-21 yılları arasında 18 milyondan fazla insanı öldüren SARS-CoV-2 virüsünün, yakın zamanda kaybettiğimiz Amerikalı Marksist Mike Davis'in tabiriyle bir "şekil-değiştirici" olmasından kaynaklanıyor. Virüs, farklı türlerin genlerini bir araya getirerek yepyeni varyantlar geliştirebiliyor. Bu, sürü bağışıklığına, yani yeterince insanın aşılandığı veya hastalığı geçirdiği, dolayısıyla virüsün yayılımının yavaşladığı koşullara erişmeyi zorlaştırıyor. Artmakta olan varyantlar, örneğin Omikron'un kimi çeşitleri var olan bağışıklıkları etkisiz bırakabiliyor.

Bu, aşılmanın gerçekten de çok önemli olduğu anlamına geliyor. Enfeksiyona engel olmasa bile, aşı, hastalığın etkilerini büyük ölçüde azaltıyor. Çin'de üretilen iki temel aşı, Pfizer veya Moderna'nın ürettiği aşılardan Covid'in protein spike'larını hedef alan mRNA bazlı aşılardan değil. Üç doz Çin aşısı yine de yüksek ölçüde koruma sağlıyor.

Ancak Çin'de yaşlı insanlar arasında aşuya karşı çok yaygın bir direnç var. 80 üzeri yaş grubunun yalnızca yüzde 40'ı üç doz aşı olmuş durumda. Sağlık hizmetleri herkesin aşılmasını ve savunmasız durumdakilerin korunması yerine, tümüyle Sıfır-COVID politikasını uygulamaya odaklanmış durumda. Bloomberg istih-

baratına göre Sıfır-Covid politikasının bırakılması, 363 milyon enfeksiyon, 5,8 milyon yoğun bakım hastası ve neredeyse 620 bin ölüm anlamına gelebilir.

Yani kısacası Xi Jinping rejimi kendini bir çıkmaza sokmuş durumda. Sokağa çıkma yasakları, zaten kötü olan ekonomik durumu daha da kötüleştiriyorlar. Ayrıca halk tarafından gittikçe daha fazla tepkiyle karşılanan uygulamalar bunlar, zira insanlar güvenilirmez ve kimi zaman çürümeye başladıktan sonra ulaştırılan bir yiyecek tedarikiyle aylarca evlerinde hapis kalabiliyorlar. Öte yandan kontrolü azaltmak da ölüm ve sefalette dehşet verici bir artışa yol açabilir. Çin'in özelleştirilen sağlık sistemi şimdiden son derece siyasileşmiş durumda, insanlar ilaç şirketleri ile işbirliği içinde olan doktorlara güvenmiyorlar.

Şimdi Sıfır-Covid'in yarattığı memnuniyetsizlik yeni bir seviyeye gelmiş durumda. Geçtiğimiz Çarşamba günü Foxconn'un Zhengzhou'daki devasa montaj fabrikasındaki işçiler çevik kuvvetle çatıştı. İşçiler, şirketin yeni işe alınan işçilerin en önce karantinaya girmek zorunda bırakılmasının yarattığı mağduriyete karşılık bu işçilere ikramiye ödeme sözünü tutmamasını protesto ediyorlardı. Fabrika neredeyse tümüyle iPhone montajı yapan bir fabrika.

Ardından Xinjiang eyaletinin başkanı Urumçi'de çıkan bir yangında on kişi öldü. Şehir üç aydır karantinadaydı ve

ölümlerden Sıfır-Covid politikası sorumlu tutuldu. Eylemler Çin'in geneline yayılmaya başladı, örneğin geçtiğimiz bahar iki ay kapalı kalan, Çin'in ana ekonomik merkezi Şanghay bu eylemlerden nasibini aldı. Protestolarda öğrenciler öne çıkıyordu, başlıca örnekler olarak Tsinhua ve Pekin üniversitelerindeki eylemler sayılabilir.

Yale Üniversitesi'nden Çinli bir akademisyen olan Taisu Zhang geçtiğimiz gün şöyle bir tweet attı:

"Çin'deki 1989 sonrası ve 2019 öncesi protestoların yerel karakterde olmasının (ve dolayısıyla hükümet açısından daha az tehlikeli olmasının) ana sebebi, siyasetlerin büyük ölçüde merkezileşmemiş olmasıydı. Siyasetin, büyük nüfuslu bölgelerde protestoları mobilize edebilecek, ulusal ölçekli bir odak noktası bulunmuyordu. Covid kontrolü ise büyük olasılıkla gündelik hayatta çarpıcı etkileri olan, gerçek anlamıyla ulusal ölçekli ilk politikaydı. Bir yandan işe yaradı, devletin, toplumsal popülerliğine ekonomik canlanma döneminden sonra en büyük desteği sağladı ... ama bir defa teklemeye başladı mı ... eh, işte şu an bunun sonuçlarını görüyorsunuz"

Çin'in şu anki seçenekleri, baskı, taviz veya kuvvetle muhtemel bu ikisinin bir karışımı.

Çeviri: Deniz Güngören

YAŞAM KOŞULLARI AĞIRLAŞIYOR

Son bir yılda en temel tüketim ve harcama kalemlerinde 3 kata varan artışlar oldu. Gıda, kira, ulaşım ve yakıt giderleri arttı. Buna karşılık çoğu ücrette artış en fazla yüzde 50 oldu. Geçen yıl 3 bin liraya aldığımız ürün ve hizmetler için bu yıl 10 bin lira harcamak zorundayız, ama gelirimiz ancak 5 bin lira oldu. Bu durumda satın alma gücümüz geçen yıla göre yarı yarıya düştü.

Son 1 yılın gıda fiyatları artışı yüzde 167,4

Yanlış ekonomik ve tarımsal politikaların gıda fiyatlarında yol açtığı artış, açlık riskini giderek büyütüyor. Gıdaya erişimi zorlaştıran fiyat artışları halkı yetersiz ve sağlıksız beslenmeye zorluyor.

Halkın en fazla tükettiği 64 temel gıda maddesinin son bir yıldaki fiyat artışı yüzde 210 oldu. Diğer bir ifadeyle Kasım 2021'de 100 liraya dolan bir gıda sepeti bu yıl aynı ayda 310 lira ile dolabiliyor.

Ev kiralari artmaya devam ediyor

Konut krizi nedeniyle kira artışları hızla devam ediyor. İstanbul ve Antalya'da ortalama kira bedeli 10 bin lirayı aştı. Ankara'da 5 bin lirayı geçen ortalama kira, İzmir'de 7 bin liraya, Bursa'da 4 bin liraya ulaştı.

İstanbul'da konut kiralari son bir yılda yüzde 144, son iki yılda ise yüzde 319 artış gösterdi. İstanbul genelinde ortalama metrekare kira 94 TL, ortalama kira 10 bin 229 TL oldu. İstanbul'da bazı ilçelerde ortalama kiralalar 28 bin liraya ulaştı.

Ankara'da konut kiralari son bir yılda yüzde 163, son iki yılda yüzde 269 arttı.

Ankara genelinde ortalama metrekare kira bedeli 44 TL olurken, ortalama kira 5 bin 466 TL olarak hesaplandı.

Pandemi ve yapılan ulaşım projelerinin etkisi ile ilginin arttığı İzmir de kira artışından nasibini aldı. Şehir genelinde konut kiralari son bir yılda yüzde 154, son iki yılda yüzde 269 arttı. Ortalama metrekare kira bedeli 63 TL, ortalama kira 6 bin 932 TL oldu.

Ulaşım ateş pahası

Son 1 yılda benzin yüzde 167, motorin yüzde 221, LPG yüzde 163 zlandı. Aylık akbil 602 lira. Öğrenci akbil, belediye yönetimi istemesine rağmen meclis tarafından engellendiği için hala 109 lira.

İşçiler vergi dilimi altında eziliyor

İşçi ve emekçilerin ağustos ayından itibaren yüzde 27'lik üçüncü vergi dilimine girmesiyle vergi meselesi yeniden gündem oldu. Geçinmekte zorlanan işçi ve emekçiler vergi dilimi altında eziliyor.

Gelir vergisinde artan oran, işçi ve emekçilerin ücret ve maaşlarını eritti. İşçi ve emekçiler Ağustos ayından itibaren yüzde 27'lik üçüncü vergi dilimine girdi. Ocak ayında bin 500 lira vergi ödeyen bir emekçi, Eylül ayında 2 bin 700 lira vergi ödüyor, ücreti bin 200 lira azalıyor. Her ay fiyatların arttığı bu ekonomik koşullarda ücretlerin sabit kalması bile bir sorun iken, azalması tam bir facia.

EKONOMİK VERİLER NEYİ GÖSTERİYOR?

Türkiye ekonomisinin 2022 yılının üçüncü çeyreğinde bir miktar küçülmesi bekleniyor. Ağırlıklı olarak ihracatla büyümeye çalışan Türkiye, Avrupa'da ekonomik durgunluğun başlaması nedeniyle tekleme başladı, sanayi üretimi azaldı, stoklar arttı.

Büyüme, istihdam, enflasyon

Türkiye, enflasyonu düşürmeye çalışan pek çok ekonominin tersine büyümeyi yüksek tutmayı ve istihdamı artırmayı hedefledi, enflasyon konusunda ise hiçbir şey yapmayı tercih etti.

AKP-MHP koalisyonunun faizi düşürüp ekonomiyi canlandırma politikası istihdam konusunda bir başarı sağlayamadı, hala resmi işsizlik yüzde 10, gerçek işsizlik yüzde 22 dolayında.

Ama iktidarın para politikaları sonucu enflasyon patladı, bu konuda tam bir "başarı" sağlandığı söylenebilir. Yıllardır yüzde 10'ların altında seyreden enflasyon bir yılda resmi olarak yüzde 85'e, gerçekte ise yüzde 185'e yükseldi. Halk en az yüzde 50 yoksullaştırıldı. Zenginler daha zengin yapıldı.

Rezervler

İktidarın en ciddi sorunlarından birisi TCMB'nin resmi rezervlerinin düzeyi. Brüt rezervler 114,2 milyar doların üzerinde olsa da bu rezervlerin içinde yer alıp da banka-

lara ait olan (bir anlamda ödünç duran) rezervler düşüldüğünde net rezervler 13,3 milyar dolara düşüyor. Net rezervlerden swap işlemleriyle elde edilmiş 72 milyar doları da düşersek (swaplar hariç) net rezervler - 58,7 milyar dolara iniyor. Yani Türkiye'nin Merkez Bankası olarak döviz borçlarını sıfırlayabilmesi için 58,7 milyar dolara ihtiyacı var.

Burada şuna bir kez daha vurgu yapmak lazım. Swap olarak alınan 72 milyar dolar, aslında bir borç. Hem de kısa vadeli, yani karşı taraf istediğinde hemen ödenmesi gereken bir borç. Merkez Bankası şimdilerde swap yolu ile 15-20 milyar dolar daha borçlanmak üzere. Swap konusu, gelecek yıl için tam bir soruna dönüşmüş durumda.

Risk puanları

Türkiye, kredi derecelendirme kuruluşları tarafından "aşırı riskli, yatırım yapılamaz ülke" konumunda değerlendirilmeye devam ediyor. Bu son bir yıldır böyle.

Kredi risk puanı olan CDS primi ise 610 baz puan. 300 baz puanın üzeri aşırı riskli olarak kabul ediliyor. Gelişmekte olan ülkelerin risk ortalaması yaklaşık 225 puan olduğuna göre Türkiye içinde bulunduğu gruba göre neredeyse üç kat daha riskli bir ekonomi olarak kabul ediliyor.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Faruk Sevim

SAVAŞA HAYIR, HALKLAR KARDEŞTİR

Milliyetçilikle ele gidip işçi sınıfını paralyze ettiği için, asıl sorunu (yoksulluk-gelir adaletsizliği) gizleyip patronları akladığı için, hepimiz aynı gemideyiz lafını hâkim hale getirdiği için, halklar arasına düşmanlık tohumları ektiği için, kaynaklar işe eğitime sağlığa değil askeri yatırımlara ayrıldığı için sendikalar savaşa karşı çıkmalıdır.

İşçiler savaştan, savaş politikalarından bütün diğer sınıf ve tabakalardan çok daha fazla zarar görürler. Savaşın yarattığı ölümler, acılar en çok işçi sınıfını vurur, çünkü cepheye ölüme gönderilenler onlardır. Burjuvalar,

devleti yönetenler, onların çocukları bir yolunu bulup askere gitmezler.

Sağlık, eğitim, sosyal güvenlik gibi harcamalara ayrılan paralar savaş bahanesi ile kısılır, bütün kaynaklar, bütün paralar savaş tarafından yutulur. Savaş nedeniyle harcanan her kaynak, toplumun genelinde yoksulluğa neden olur. Fiyatlar artar, gelirler düşer, açlık ve yoksulluk yaygınlaşır. Ekmek üretileceğine silah üretilir, bu birilerini zengin eder, ama halk aç kalır.

Savaş, her zaman sivillerin zarar görmesi demektir. Bunu Rusya - Ukrayna savaşında görüyoruz. Cephelede ölen on binlerce askerin yanı sıra onbinlerce sivil savaşta yaşamını yitirdi, milyonlarcası evini, kentini terke etmek zorunda kaldı. Bu insanların büyük bir bölümü, yoksul köylüler, işçiler, emekçiler. İşçiler için göçmenlik, mültecilik çok olumsuz koşullar demektir. Bunu da Suriye Savaşı sonrası ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyelilerden dolayı biliyoruz.

İşçi sınıfı pek çok farklı etnik, dini ve siyasi çevrelerden gelen kişilerden oluşur. Ama sınıfın çıkarları gereği, bu farklılıklar sınıf mücadelesi ortamında geriye itilir, sınıfın çıkarlarını savunmak öne geçer. Ancak bir savaş ortamında işçi sınıfının bu birliği bozulur. Savaşta taraf olan cepheleşmelerin yansıması milliyetçiliği, mezhepçiliği, burjuva partilere göre bölünmeyi artırır. Böylece işçi sınıfının olduğu kadar bile birliğini koruması son derece güçleşir.

Mücadele tarihi bize göstermektedir ki, işçi sınıfı ege-men güçlerin çıkarları için başlatılan savaşlara her zaman karşı çıkmıştır. "Savaşa hayır, halklar kardeşdir" demıştır. İşçi sınıfı enternasyonalizminin gereği budur. Bu yüzden savaşı reddetmek her sosyalistin, her devrimcinin, işçi sınıfı aktivistinin baş görevidir.

İşçiler arasında her imkânı değerlendirerek savaş politikalarını teşhir etmek, barış için mücadele etmek, savaşa karşı tavır almayı yaygınlaştırmak işçi sınıfı örgütlerinin en önemli sorumluluğudur.

DÜNYA KUPASI İŞÇİ MEZARLIĞI ÜZERİNDE OYNANIYOR

OZAN TEKİN

Katar'ın şu günlerde oynanmakta olan Dünya Kupası'na ev sahipliği yapacak olması, buna karar verildiği 2010 yılından beri bir tartışma konusu. Çeşitli iddialar 12 yıldır gündeme geliyor. Daha adaylık sürecinde rüşvet iddialarının ortaya atılmasını, 12 yıldır devam eden stadyum inşaatlarında 6 bin 500 göçmen işçinin hayatını kaybetmesi takip etti.

Katar, diğer Körfez ülkeleri gibi, petrol zengini bir diktatörlük tarafından yönetiliyor. İş gücünü ise yoksul ülkelere gelen göçmenler oluşturuyor. Göçmen işçiler berbat koşullarda çalıştırılıyorlar. Dile kolay, bir Dünya Kupası için 6 bin 500 işçinin öldüğü iddia ediliyor!

Hindistan, Pakistan, Nepal, Bangladeş ve Sri Lanka'dan ülkeye daha iyi bir hayat umuduyla gelen göçmenler bu insanlar. The Guardian gazetesinin araştırmasına göre, Dünya Kupası'na ev sahipliği yapma hakkı Katar'a verildiğinden beri her hafta 12 işçi hayatını kaybetmiş.

2010 yılındaki seçim için FIFA, 24 kişilik seçim komitesinden 2 kişiyi para aldıkları gerekçesiyle ihraç etmişti. Katarlı Mohammed bin Hammam'ın milyonlarca dolar rüşvet ödediği konuşuluyordu. Hammam daha sonra 2011 yılında başka yolsuzluk suçlamalarıyla FIFA tarafından ömür boyu men cezası aldı.

Bu kararlar ilgili İsviçre, ABD gibi diğer aday olan ülkelere sayısız soruşturma yürütüldü ve %100 kanıt sayılacak bir şey çıkmaya da şüpheli durum bugüne kadar devam etti.

Avrupa'da sendikalar FIFA'ya kırmızı kart göstermişti

LGBTİ+ hakları, ekoloji, işçiler

Katar ayrıca insan hakları ihlallerinin çok yaygın olduğu bir monarşi. LGBTİ+lar baskı altında, eşcinsel ilişki yasak. Kadınlar, bağımsız gazeteciler sürekli olarak hedef alınıyor. Ülkenin emirini, İslam'ı eleştirmek yasak. Sosyal medyada "yanlış haber yapmak" adı altında herkesin keyfi olarak baskıya maruz bırakılabileceği kanunlar ve uygulamalar var.

FIFA, bunun tarihteki ilk karbon-nötr Dünya Kupası olacağını iddia etmişti. Çevre ve ekoloji örgütleri bu iddiayı yalanlıyor ve bunun "yanıltıcı ve tehlikeli" olduğunu söylüyor.

Kendisi de yolsuzluklarıyla tanınan eski FIFA başkanı Sepp Blatter "Katar bir hataydı, yanlış bir seçimdi" demişti. Şu anki FIFA başkanı Gianni Infantino ise turnuvaya katılan 32 ülkeye mektup yazarak "insan hakları ihlalleriyle ilgili endişelerini bir kenara bırakıp futbola konsantre olmalarını" söyledi. Katar'ın ayrıca stad-

yumlara her ülke için para vererek sahte taraftarlar getirttiği iddia ediliyor.

Katar hükümeti Dünya Kupası'nda alkolü yasakladı. Evli değilseniz birlitlik yasak. Birçok ülke Katar'daki LGBTİ+lara yönelik baskıyı protesto etmek için kollarında gökkuşağı renklerinde bantlarla sahaya çıkacaklardı. FIFA bunu yapan takımların kaptanlarına haksız ve haksız bir şekilde sarı kart gösterileceğini açıkladı.

Katar'ın Dünya Kupası açılış maçını kendilerine 1-0 kaybetmeleri için Ekvadorlu futbolculara 7.4 milyon dolar rüşvet teklif ettiği iddiaları da turnuvanın hemen öncesine damga vurdu.

Kırmızı kart

Neyse ki Katar ilk kez katıldığı Dünya Kupası'nda rüşvet önerdiği ilk maçı kaybetti. Turnuva ise dünya çapında milyonlarca taraftar için skandallarla dolu bir etkinliğe dönüştü. Alman milli takımı maç sere-

monisi sırasında elleriyle ağızlarını kapatarak FIFA'yı protesto etti. İranlı muhalif taraftarlar, turnuvayı ülkelerindeki isyanı desteklemek için bir platforma dönüştürdüler.

Katar'ın kendi diktatöryel rejimini "sporla aklama" yöntemiyle sevimli gösterme ve dünyada popülaritesini artırma çabası kırmızı kart gördü.

Sorun kapitalizm

Kimileri için olay, "geri kalmış", "medeniyetleşmemiş" Araplar ile modern Batı dünyasının değerleri arasındaki bir mesele. Ancak gerçek böyle değil. Katar dahil Körfez rejimlerinin petrolün keşfinden önce gelişmesinde bile emperyalizmin doğrudan rolü var. İngiltere bölgesinin uzun yıllar boyu sömürçüsü. Ardından gelişen petrol zengini şeylerle ekonomik ilişkiler Batı dünyası için hep çok önemli oldu. Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Katar gibi ülkeler hep emperyalizmle sıkı ilişkilere sahip oldu.

İddianın tersi ise Ortadoğu'nun sağcılarından geliyor. Onlar da LGBTİ+larla ilgili özgürlük taleplerinin kendilerine "dayatıldığını", bunun "neokolonyalizm" olduğunu, kendi değerlerine saygı gösterilmesi gerektiğini söylüyorlar. Oysa toplumu bu şekilde birleştiren, sınıflar üstü bir "değerler" silsilesi yok. Katar'da LGBTİ+lar var ve ihlalleri bizzat onlar raporluyorlar. Dolayısıyla sorun bu sağcıların kendi bağnaz "değerlerini" tüm toplumun ortak çıkarımış gibi göstermeye çalışmaları. Batı'da da bu haklar ezilenlerin mücadeleleriyle söke söke alındı.

PORTRELER

Can İrmak Özınanır

JACK LONDON

Jack London, John Griffith Chaney ismiyle 1876'da ABD'nin California eyaletinin San Francisco kentinde doğdu. Babası tarafından küçük yaşta terk edilen London, annesi ve soyadını aldığı üvey babası tarafından Oakland'de büyüdü. On dört yaşındayken yoksulluktan kurtulmak ve maceralar yaşamak için okulu bıraktı. Bu süreçte gemilerde çalıştı, istiridyeye kaçakçılığı yaptı ve 1893'te bir gemiye tayfa olarak yazılarak Japonya kıyılarına gezdi. ABD'ye geri döndüğünde işsiz işçilerin bir araya gelerek 1894 ekonomik krizini protesto ettikleri Coxey'in Ordusu hareketine katıldı ve sosyalist olmaya karar verdi. Bir süre sokaklarda yaşadı ve serserilik suçlamasıyla 30 gün tutuklu kaldı. Bunun ardından Oakland Lisesi'ne geri döndü ve okul gazetesi Aegis'e yazılar yazmaya

başladı. Kendi deneyimlerinden yola çıkan ilk yazısı "Japon Kıyısında Tayfun", bu gazetede yayımlandı. Bir yandan okula gidiyor, bir yandan da barda çalışıyordu. 1896 yılında Socialist Labor Party'ye (Sosyalist Emek Partisi-SLP) katıldı.

Liseden sonra California Üniversitesi'ne kaydolun London, 1897'de okulu bırakarak Klondike'de altın bulmaya gitti. Binlerce insanın zengin olmak için altın bulunan bölgelere göç ettiği bu hareketlerin adı ABD'de "altına hücum" olarak anılıyordu. Burada yaşadıkları London'ın edebiyat kariyerine katkıda bulduysa da sağlığını bozdu ve iskorbit hastalığına yakalanmasına neden oldu. London, buradaki anılarına dayanarak "Ateşi Yakmak" isimli kısa öyküsünü yazdı. 1898'de California'ya geri döndüğünde sadece yazıdan para kazanmayı kafasına koymuştu. Çeşitli öykülerini bastırmayı başardıysa da çok para kazanamadı. Bu sırada Elizabeth Mae ile evlendi ve iki çocuğu oldu. 1901'de SLP'yi terk ederek Socialist Party of America'ya (Amerika Sosyalist Partisi) katıldı. Yıllar boyunca sosyalist görüşlerini anlattığı yazılar yazmanın yanı sıra Demir Ökçe romanında devrimci durumu detaylı bir şekilde resmetti.

1903 yılında Vahşetin Çağrısı isimli eserini, tefrika edilmesi için The Saturday Evening Post isimli gazeteyle sattı. Böylece maddi durumu az da olsa düzeldi. Aynı eserin kitap telifini de Macmillan isimli bir yayınevi satın aldı;

onların yaptığı reklamlar sayesinde London'ın ismi daha çok duyulmaya başladı. 1904 yılında bir gazete için Rusya-Japonya savaşını izlemek üzere Japonya'ya gitti, burada geçirdiği sürede defalarca tutuklandı ancak ABD Elçiliği'nin müdahalesiyle serbest bırakıldı. ABD'ye döndükten sonra boşandı ve 1905'te ikinci eşi Charmian Kittredge ile evlendi. London ile Kittredge sosyalizmle ilgili faaliyetlerinde tanışmış ve bu ilişki zamanla aşka dönüşmüştü. 1905 yılında London, bir çiftlik satın aldı ve buraya yerleşti. Hayatının kalanını geçirdiği çiftliğin başarılı bir girişim olmasını çok istiyordu ancak bu hiçbir zaman olmadı. Bunda London'ın uzun süreli gezilerinin de etkisi vardı. 1916 yılında, 40 yaşındayken çiftliğinde alkolizme bağlı sebeplerden öldü.

London, kendini bir sosyalist olarak tanımlamasına rağmen döneminin egemen fikirlerinden derinden etkileniyordu. Örneğin Asyalı göçmenlerin ABD'ye gelmesinden rahatsızdı ve bu konularda yazılar yazdı, ayrıca "sağlıklı" genlerin yaşaması gerektiğini savunan öjenik görüşün de destekçisiydi. London'ın ırkçı fikirleri, ölümünden sonra adının verildiği bazı kamusal mekanlardan isminin kaldırılmasını beraberinde getirdi. London, işçi sınıfından geliyordu ve bu sınıfın iktidarı ele geçirmesini gerçekten istiyordu ancak London'ın kafasındaki işçi sınıfı Anglo-Sakson ve beyazdı.

BİZİ ARAYIN SOSYALİST İŞÇİ'YE ULAŞIN!

İstanbul
Kadıköy: 0536 2196341
Şişli: 0 555 637 24 50
Fatih: 0 536 219 63 41
Ankara: 0 535 884 21 22
İzmir: 0 507 555 02 72
Akhisar: 0 544 327 04 45
Antalya: 0 536 335 10 19
Antep: 0 533 627 30 25
Bursa: 0 507 727 50 45
Çanakkale :05324623804
Dersim: 0 543 447 24 15
Edirne: 0 539 429 17 58
Malatya: 0 534 982 59 26
Muğla : 0 539 932 21 17
Samsun: 0 551 450 64 52
Sivas: 0 533 515 28 24
Soma: 0 532 693 70 57
Tekirdağ: 0 533 233 41 50

DİRENE DİRENE KAZANACAĞIZ

Bu yıl da 25 Kasım Cuma günü Uluslararası Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele Gününde kadınlar, LGBTİ+'lar şiddete maruz kaldı. Yıllardan beri 25 Kasım'da polis şiddetine tanık oluyoruz ama bu yıl şiddetin dozu diğer yıllardan farklıydı. 25 Kasım Kadın Platformunun eylem çağrılarının dağıtılmasına izin verilmedi, kimi yerlerde dağıtım yapan kadınlar gözaltına alındı. Eylem yapılacak tüm illerde Valilikler, her gün katledilen, şiddet gören kadınların sokağa çıkmasını "bazı toplumsal duyarlılıklar nedeniyle toplumda infial uyandırabileceği, toplumsal iç barışı, genel ahlak ve genel sağlığı tehdit edebileceği, başkalarının hak ve özgürlüklerin korunması" gibi saçma sapan gerekçelerle yasaklama kararları aldılar. 25 Kasım'da sokağa çıkmak isteyenlere yönelik şiddet eylem öncesinde başladı, 25 Kasım günü birçok ilde doruğa ulaştı.

İstanbul'da eylem yeri Taksim Tünel'di. Öğlen saatlerinden itibaren Tünel'e çıkan tüm yollar kapatıldı. Binlerce polis, barikatların yerleştirildiği Beyoğlu ve çevresinde öğleden sonra başlayan şiddet ertesi gün gözaltına alınan 226 kadının serbest bırakılmasına kadar devam etti. Kadınlar dövülerek, tehditler savrulurken, hakaret edilerek, gözdağı verilerek, ters kelepçe yapılarak, saçlarından sürüklenerek ağır şiddet uygulanarak gözaltına alındı. Bu şiddetin görünmemesi için polislerin yaptıkları ilk şey basını kadınlardan ayırmak oldu. Ama bu şiddetin üstü örtülemeyecek, şiddet uygulayanlar hesap verecek. Şim-

di tüm bu şiddeti yaşayan kadınlar sosyal medyada tek tek yaşadıklarını anlatıyor, şiddet uygulayan polisleri teşhir ediyor, failer hakkında suç duyurusu yapıyor.

25 Kasım günü sokakta olanlara yönelik çok ağır şiddet uygulandı. Tüm bu baskı ve şiddete rağmen 25 Kasım gününü belirleyen "bir kişi daha eksilmeyeceğiz" sloganında olduğu gibi birbirinin elinden tutan, kol kola giren kadınlar, lubunyalar oldu. Her bir polis barikatının aşılmasıyla bir araya gelen kadınlar korkusuzca barış, özgürlük sloganları attı. Onlarca polisin, kalkanların arasında sıkıştırılmışken bile ne şarkı söylemekten ne slogan atmaktan vazgeçti.

İstanbul Sözleşmesi'ni de yeniden, özgürlük ve barış taleplerimizi de hayata geçiren işte bu hergün sokakta verilen mücadele olacak.

Nuran Yüce

Yeni sayı çıktı!

- İçindekiler**
- Felaketler ve devrimler çağında reformizm ya da devrimci alternatif
 - Şenel Karakus
 - Ukrayna'daki yıkım: NATO, Rusya ve emperyalizm
 - Joseph Chaonora
 - Marksizm ve savaş
 - Çağla Ofies
 - Emperyalizm, savaş ve Avrasya foy hattı
 - Rob Ferguson
 - Ege'de Barış, Hemen Şimdiki
 - Deniz Güngören
 - Göçmenler, Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerileri
 - Yıldız Onat ile söyleşi
 - Fransa: Bölünmüş bir ülke
 - Judith Orr
 - Çeyrek Asırda 5 Krım Yapan Rejime Ne Diyacağız?
 - Nevzat Onaran
 - Cumhuriyetin Kuruluş Döneminde Ekonomi Politikaları
 - Faruk Sevim
 - Nörobilim Perspektifinden Psikanaliz - ve Her İkisininkinden Politik
 - Ekonominin Eleştirisi
 - Hakkın Güvün
 - Georges Sorel Üzerine
 - Tibet Şahin

enternasyonal sosyalizm

SOSYALİST TARTIŞMA İZMİR'DE GERÇEKLEŞTİ

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi (DSİP) tarafından geçtiğimiz Cumartesi günü İzmir'de üç ayrı oturumda Sosyalist Tartışma toplantıları düzenlendi.

İlk oturumda farklı işkollarından ve mücadelelerden gelen işçiler, emek eksenli mücadeleyi ve sendikal bürokrasiyi tartıştı.

Toplantıda ilk olarak sunum yapan eski market çalışanı, Helin Alp, pandemideki mücadele deneyimlerinden bahsederken, böylesi dönemlerde işçilerin örgütlü olmasının ve sendikalaşmanın hayatta kalmak kadar önemli bir noktaya geldiğini aktardı.

Eğitim emekçisi Mehmet Ali Fırat, pandemi dönemi sonrası kuryelerin, birbirini hiç görmeyen sanal işçilerin ve bazı başka kollarındaki emekçilerin mücadele verdiği ve sınıfın sömürüyü azaltıp yaşam koşullarını iyileştirmeye çalışan perspektifinin ortaya çıktığını ifade etti.

Göçmenlerle dayanışmanın ve ırkçılığa karşı mücadelenin ele alındığı ikinci oturumda ilk olarak konuşan DSİP MK üyesi Roni Margulies, Türkiye'de ırkçılığın Cumhuriyet tarihi boyunca çok yaygın olduğuna dair örnekler verirken, devletin politikalarının hâlâ bu yönde olduğuna işaret etti. Mülteci Der'den Pırl Erçoban mültecilerle ilgili çalışma yapanların neredeyse "vatan haini" olarak kodlandığını dile getirdi.

Son oturumda ise 2023 seçimlerine giden süreç tartışıldı. Dünyadaki seçim süreçlerinden örnekler veren DSİP MK üyesi Ozan Tekin, sol için başarılı bir seçim stratejisi inşa etmenin önkoşulunun sokaklardaki ve işyerlerindeki mücadelelere odaklanmak olduğunu dile getirdi.

HDP İzmir İl Yönetim Kurulu Üyesi Güneş Özdemir de seçimlere gidilen süreçte kendi perspektiflerinden bahsetti ve anaakım muhalefeti eleştirdi. Seçimlerde bu iki kutba karşı herkesi HDP'yi desteklemeye çağırdı.

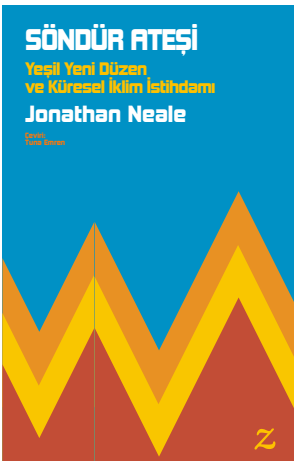
BURSA YENİŞEHİR'DE SOSYALİST TARTIŞMA

Antikapitalistler tarafından Bursa'da düzenlenen Sosyalist Tartışma toplantılarına ilgi çok fazlaydı. İrkçılığın, kapitalizmin çoklu krizlerinin ve iklim krizinin ve küresel direniş ihtimallerinin tartışıldığı üç oturumda oldukça zengin tartışmalar yaşandı.

Hem Bursa hem de Yenişehir'den iklim aktivistleri, sendikacılar, çeşitli kitle örgütlerinden aktivistler ve gençlerin katılımıyla tamamlanan toplantılarda kapitalizmin krizlerine karşı antikapitalist bir kitlesel sol alternatifin inşasının önemi vurgulandı.

İrkçılık toplantısında ırkçılığın tarihsel arka planı ve kapitalizmle bağı tartışılırken son toplantıda hem sendikal mücadelenin hem de kamu çalışanlarının mücadelesinin tarihi ve küresel direnişin çeşitli uğraklarının verdiği ilham tartışıldı.

Toplantılar Yenişehir Eğitim Sen şube binasında gerçekleşti. Katılımcılar Bursa'da da benzer bir toplantının yapılmasının yararlı olacağı konusunu dile getirdiler.

YENİ ÇIKTI
Z YAYINLARI
GAZETE
DAĞITIMCIMIZDAN
İSTEYİN

HAYVAN HAKLARINI TANIYIN!

TUNA EMREN

AKP'li Konya Büyükşehir Belediyesi'ne ait Sahipsiz Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi'nde elindeki kürekle bir köpeği katleden görevlinin görüntüleri sosyal medyaya düştü, görüntülerin yayınlanmasından sonra iki kişi gözaltına alındı.

Konya'daki bakımevi ve rehabilitasyon merkezinde gerçekleştirilen işkence ile öldürme suçu, barınaklardaki gerçeği bir kez daha gözler önüne serdi.

Olaydan birkaç gün sonra yaptığı açıklamada Tarım ve Orman Bakanlığı, bu barınağın 2 Kasım ve 15 Kasım 2022 tarihlerinde denetlendiğini, "barınma koşullarına ilişkin bir olumsuzlukla karşılaşmadığını" belirtti. Bakanlığın denetlemeden elde ettiği sonuç, barınaktaki hayvan sayısının kapasiteyi aşmadığı yönündeymiş.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da 17 Kasım'da yaptığı açıklamada hayvanlara işkence edilen bu tesisi övmüş, sokakta yaşayan tüm hayvanların toplatılması ve bu gibi tesislere gönderilmesi gerektiğini söylemişti: "Bu konuda öncelikli olarak belediyeler, barınaklar inşa ederek sahipsiz, başıboş sokak hayvanlarını toplamalı. Mesela bizim Konya Büyükşehir Belediyemizin gerçekten çok örnek bir çalışması var. İstanbul'da Beykoz Belediyemizin de gerçekten çok örnek bir çalışması var. Yani hem teşhis hem tedavi ve ondan sonra da hayvanları garipsemecekleri alanlara salıverme gibi bir çalışmayı şu anda Beykoz Belediyemiz de Konya Büyükşehir Belediyemiz de yapıyor."

Yaşam hakkı, tanıyın!

Konya Valiliği, iki kişinin gözaltına alındığı vahşetle ilgili incelemelerde tesis müdürünün de açığa alındığı bildirdi. Fakat bu, hayvanlara yapılan işkenceyi durdurabilecek bir önlem olmaktan çok uzak.

Vahşet gerçekleşikten sonra göstermelik sorumlu belirleyip, bu yaşananlar münferit bir olaymış gibi işlem başlatmak, hayvanlara yapılan işkenceyi durdurmaz. Çünkü hayvan hakları uzun yıllardır göz ardı ediliyor, hayvanlara şiddet uygulanan bu tesisler devlet erkani tarafından övülüyor.

Hayvanların yaşam hakkını koruyan ve 2004 yılında kabul edilen 5199 sayılı kanuna göre:

■ Bütün hayvanlar eşit doğar ve bu kanun hükümleri çerçevesinde yaşama hakkına sahiptir.

■ Evcil hayvanlar, türüne özgü hayat şartları içinde yaşama özgürlüğüne sahiptir. Sahipsiz hayvanların da, sahipli hayvanlar gibi yaşamları desteklenmelidir.

■ Hayvanların korunması, gözetilmesi, bakımı ve kötü muamelelerden uzak tutulması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Yeni maddelerin de eklenmesi gereken 5199 sayılı Kanun gereği sokak hayvanları sadece şu amaçlarla barınaklara alınabilir; aşılama, tedavi etme, kısırlaştırma. Yani bu barınakların hepsi geçici bakımevleri statüsünde. Bakımı ya da tedavisi tamamlanan tüm sokak hayvanları alındıkları yere bırakılmak zorundadır.

Dolayısıyla Erdoğan'ın söylemindeki "sahipsiz, başıboş sokak hayvanlarının" toplatılması vurgusu hem hukuka hem de vicdana aykırı bir çıkış. 21 baronun imzasını taşıyan açıklamada hukukçular şöyle diyor; "Cumhurbaşkanının, yasal sorumluluklarını yerine getirmeyen belediyelere ve kurumlara karşı gerekli hukuki süreçlerin işletilmesi yerine, masum ve savunmasız hayvanların doğal yaşam alanı olan sokaklardan toplatılıp barınağa dönüştürülmesi istenen bakım evlerine kapatılması ve yerleşimden uzak alanlarda hapsedilmesi için verdiği talimat Yasaya aykırı olduğu için bağlayıcı değildir, uygulanamaz."

Sokak hayvanlarının bu barınaklardaki işkencecilerin ellerine teslim edilmesi kabul edilemez. Hayvanların yaşam hakları anayasal güvence altına alınmalı, 'sahipli/sahipsiz hayvan' tanımları terk edilmelidir ki sokak hayvanlarına yönelik şiddet son bulabilsin:

■ Belediyeler başta olmak üzere, bu konudaki yasal sorumluluklarını yerine getirmeyen tüm kişi ve kurumlar hakkında etkin, caydırıcı adli ve idari yaptırımlar düzenlenmeli, bunlar derhal hayata geçirilmelidir. Hayvanlara yönelik şiddet içeren her türlü davranışa hapis cezası yaptırımı getirilmelidir. Bu suçlarda takdiri indirimine başvurulması kabul edilemez.

■ Sokakta yaşayan hayvanlar, sokak sakinleridir. Yaşadıkları yerlerde karşılaştıkları tüm sorunlar ortak yaşam kültürüne bağlı kalınarak çözülmeli, yaşam haklarına yö-

Çizim: Kemal Gökhan Gürses

nelik tüm tehditler ortadan kaldırılmamıştır. 5199 Hayvanları Koruma Kanunu'nun 6. Maddesi gereği, bakımevlerinde rehabilitasyon süresini tamamlayan ve yuvalandırılmayan hayvanlar derhal alındıkları noktaya bırakılmalıdır.

■ Belediyelerin görevlerini yerine getirip getirmediği bağımsız kurumlarca denetlenmeli, görevlerini yerine getirmeyen belediyelere ağır idari yaptırımlar getirilmelidir. Hayvanlara yöneltilen şiddet, onlara bakmakla yükümlü kurumlar tarafından gerçekleştirilirse bu durum "nitelikli hal" kabul edilerek ağırlaştırılmış ceza uygulanmalıdır.

■ Yasak veya tehlikeli ırk diye bir şey yoktur; kötü bakılmış, psikolojik ve/veya fiziksel şiddete maruz bırakılmış köpekler mevcuttur. Tehlikeli olan, sorumluluğunu aldığı canlıyı saldırgan hale getirmiş olan bu kişilerdir; hayvanların değil onların cezalandırılmaları gerekir.

■ "Sahipli hayvan" yoktur; sorumluluğu üstlenilmiş hayvan vardır. Kimse bir başka canlının sahibi olamaz. Sorumluluğunu al-

dığı bir canlıyı terk eden, şiddet uygulayan, gereken bakımı sunmayan herkes cezalandırılmalı, bu kişilerin bir başka hayvanın sorumluluğunu almaya kalkışmasına izin verilmemeli, bunun takibinin yapılabilmesi sağlanmalıdır.

■ Her canlının yaşam hakkının tanınması gerektiği anlaşılmalı, sahiplik statüsü diye bir şey olamayacağı için satış hakkı diye bir şeyin de olamayacağı kabul edilmelidir. Hayvan ticareti yasaklanmalı, ceza uygulanmalıdır.

■ Hayvanat bahçeleri ve yunus parkları birer işkence yöntemidir; yenilerinin açılmasına izin verilmemeli, mevcut tesisler ise yaban hayatı merkezlerine dönüştürülmeli ve bakıma muhtaç canlılar için geçici bakım hizmeti sunan tesisler olarak işletilmelidir.

■ Av ve avcılık yasalarıyla meşru kılınmaz. Hiçbir canlı, spor niyetine, zevk için öldürülemez, bu durum bir turizm biçimi olarak teşvik edilemez. Avcılık ve av turizmi derhal yasaklanmalıdır.